

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonė dėl Komisijos komunikato Europos Parlamentui, Tarybai, Europos Centriniam Bankui, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Bankų sąjungos sukūrimas“

[COM(2017) 592 final]

(2018/C 237/08)

Pranešėjas: **Carlos TRIAS PINTÓ**

Bendrapranešėjis: **Daniel MAREELS**

Konsultavimasis	Europos Komisija, 2017 11 17
Teisinis pagrindas	Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 304 straipsnis
Atsakingas skyrius	Ekonominės ir pinigų sąjungos, ekonominės ir socialinės sanglaudos skyrius
Priimta skyriuje	2018 2 28
Priimta plenarinėje sesijoje	2018 3 14
Plenarinė sesija Nr.	533
Balsavimo rezultatai	180/3/4
(už / prieš / susilaikė)	

1. Išvados ir rekomendacijos

1.1. EESRK pritaria nuo 2012 m. priimtoms priemonėms, kurios įnešė lemiamą indėlį užtikrinant finansinį stabilumą ir nutraukė žalingus bankų sistemos ir viešųjų finansų ryšius.

1.2. Todėl palankiai vertiname ir taip pat raginame konkrečiai įgyvendinti Europos Komisijos siūlomą naują priemonių rinkinį, skirtą ekonominei ir pinigų sąjungai (EPS) sukurti ir siekti **optimalios valiutos zonos**, įveikiant dabartinį prieššinimąsi ir kuo skubiau patikslinant trečiojo bankų sąjungos ramsčio sukūrimo nuostatas, laipsniškai mažinant finansinę riziką ir ją dalijantis. Faktiškai, sukūrus bankų sąjungą – ir kapitalo rinkų sąjungą – turėtų būti įmanoma sukurti visapusišką finansinę sąjungą, kuri yra vienas iš pagrindinių EPS ramsčių.

1.3. Konkrečiau kalbant, EESRK pritaria įvairiems siūlomiems tikslams, skirtiems stiprinti bendrą priežiūros mechanizmą (BPM) ir bendrą pertvarkymo mechanizmą (BPeM), sudaryti palankesnes sąlygas laipsniškam finansinės rizikos mažinimui ir galiausiai atverti kelią **visos Europos indėlių garantijų sistemai**, kuri ne tik užtikrintų likvidumą, bet ir galėtų prisiimti nuostolius ir būtų galutinis bankų sąjungos trečiojo ramsčio elementas.

1.4. Kad tai būtų įmanoma, reikės tuo pat metu toliau dėti pastangas siekiant finansų sektoriuje dalytis mokumo ir likvidumo rizika ir ją mažinti. Komitetas dar kartą patvirtina savo ankstesnę poziciją šiuo klausimu, išdėstyta jo nuomonėje dėl pasiūlymų dėl Europos indėlių garantijų sistemos (EIGS). Šalia kitų šios srities klausimų, svarbiausia vieta darbotvarkėje, be abejonės, turi ir toliau būti skiriama neveiksnių paskolų klausimui, ypač dabar, kai ekonomika vėl auga.

1.5. Atsižvelgiant į tai, kad praėjus daugiau nei dvejiems metams pradiniai pasiūlymai dėl Europos indėlių garantijų sistemos vis dar nedavė rezultatų, veikiausiai būtų naudinga laikytis kitokio požiūrio. Šis komunikatas suteikia galimybę surengti platesnio masto diskusijas ir taikyti laipsniško EIGS įgyvendinimo požiūrį, kurį remia Komitetas. Svarbu neprarasti pagreičio įgyvendinant bankų sąjungą ir atsižvelgti į išvadas, kurių buvo prieita derybų metu. Bet kuriuo atveju Komitetas mano, jog būtina, kad EIGS ir atitinkamos rizikos mažinimo priemonės būtų svarstomos ir įgyvendinamos nedelsiant, tuo pat metu ir veiksmingai pagal aiškų ir konkretų tvarkaraštį.

1.6. Komitetas pritaria sprendimui pirmajame etape tikrai užtikrinti likvidumą, metams bėgant padengiant vis didesnę jo trūkumo dalį. Be to, visapusiškas dėmesys turėtų būti tebesiriamas nacionalinėms indėlių garantijų sistemoms, kurios yra atsakingos už nuostolių padengimą; iš tiesų tam, kad būtų galima vėliau kuo sklandžiau pereiti prie antrojo etapo ir didinti abipusį pasitikėjimą, Komiteto manymu, svarbu imtis skubių veiksmų siekiant kiek įmanoma toliau suderinti nacionalines sistemas. Taip pat svarbu spręsti paveldo ir neatsakingo elgesio rizikos klausimus.

1.7. Antrajame etape numatomas nuostolių padengimas, tačiau perėjimas nėra automatiškas. Komiteto nuomone, siūlomo oficialaus sprendimo pagrindimas turėtų būti kiek įmanoma platesnio masto, todėl atrodo tikslinga, kad ši sprendimą priimtų ne tik Komisija, bet kartu ir Taryba bei Parlamentas.

1.8. Iš esmės laipsniškai didinamas EIGS tenkantis nuostolių padengimas yra teigiamas dalykas, tačiau didesnę dėmesį dera skirti šios sistemos įgyvendinimo mechanizams.

1.9. Apskritai komunikatas kai kuriais klausimais yra suformuluotas labai abstrakčiai ir pasiūlymams taikomos „tam tikros sąlygos“. Tai neabejotinai suteikia galimybių tęsti diskusijas, tačiau kartais dėl to nukenčia ryžtingumas. Be to, keletas svarbių aspektų yra praleisti arba šiek tiek nutylimi. Komitetas ragina skubiai daryti pažangą kartu su visais suinteresuotaisiais subjektais ir sukonkretinti šiuos pasiūlymus. Be to, valstybės narės turi priimti atsakomybę ir toliau vykdyti darbą, susijusį su anksčiau priimtomis priemonėmis, visų pirma indėlių garantijų sistemų srityje. Tai labai svarbu, ypač taikant laipsnišką metodą, kaip nurodyta šiame komunikate.

1.10. Atsižvelgiant į siekį sukurti visos Europos indėlių garantijų sistemą, nepaprastai svarbu, kad nedelsiant pradėtų veikti Europos valiutos fondas, kuris atliktų užkardos funkciją bendram pertvarkymo mechanizmui kaip paskutinis skolintojas. Be to, EESRK tvirtai remia ir numatomas šio organo funkcijas atlaikant vadinamuosius asimetrinius sukrėtimus.

1.11. Bankų sąjungos ramsčių tobulinimas bei stiprinimas ir **bendro taisyklių sąvado** taikymas turi būti suderinti su finansų sektoriaus įgyvendinamais **2030 m. darnaus vystymosi tikslais** ir Paryžiaus išsipareigojimais dėl klimato kaitos, taip sudarant palankesnes sąlygas kapitalo poreikiams, susijusiems su investicijomis į žaliąją ekonomiką ir įvairiomis ilgalaikėmis nesudėtingomis „įtraukaus skolinimo“ operacijomis, kaip antai hipotekos paskolomis, visų pirma tomis, kurios susiejamos su energijos vartojimo efektyvumu, fotovoltinių plokščių įrengimu ir pan.

1.12. Be to, naują paskatą imtis veiksmų siekiant sukurti ir pagyvinti bankų sąjungą ir pagerinti Europos piliečių finansinę ir skaitmeninę įtrauktį, siekiant strateginių ES tikslų, suteikia finansinių paslaugų technologijos („FinTech“) ir kitos finansinės inovacijos (pavyzdžiui, blokų grandinės technologija ir išmaniosios sutartys). Pagal dabartinę 2030 m. darnaus vystymosi tikslų formuluotę finansinė įtrauktis jau padeda siekti septynių iš 17 tikslų, o skaitmeninė įtrauktis, kuri gali užtikrinti finansinę įtrauktį arba naujoje aplinkoje jai kelti pavojų, tiesiogiai ar netiesiogiai daro poveikį beveik visiems tikslams.

1.13. Kaip jau minėta įvairiose nuomonėse, EESRK dar kartą pabrėžia savo išsipareigojimą siekti įvairove pasižyminčios finansų ekosistemos, kai dideli visos Europos rinkos dalyviai veikia kartu su mažais ir vidutinio dydžio bankais ir kitais nebankiniais subjektais, kurie vienodomis sąlygomis patikimai finansuoja realiąją ekonomiką gerokai mažesnės sisteminės rizikos aplinkoje. Geriausi priešnuodžiai nuo būsimų finansų krizių – įvairovė, skaidrumas ir tvarumas.

1.14. EESRK nuomone, šiuo metu absoliučiai būtina skatinti euro zonai nepriklausančių šalių dalyvavimą. Be to, kiekvienas iš trijų bankų sąjungos ramsčių turėtų padėti stiprinti pasaulinę finansų sistemą, didindami bendradarbiavimą Europos ir tarptautiniu lygmeniu pagal jos reguliavimo sistemą ir dalijantis patirtimi, visų pirma su 30 ES nepriklausančių šalių, kurių valiutos yra grindžiamos euru, įskaitant prancūzakalbes Afrikos šalis.

2. Istorinė perspektyva, bendrosios aplinkybės ir naujo komunikato santrauka

2.1. Didysis nuosmukis, kuris prasidėjo prieš dešimt metų, eurui buvo didelis išbandymas ir didesniu ar mažesniu mastu daug kainavo euro zonos šalims. Finansinio gelbėjimo operacijos atitinkamai turėjo neigiamo poveikio valstybių rizikai.

2.2. Šalinant **struktūrinius trūkumus**, susijusius su euro projekto neužbaigtumu, 2012 m. buvo sukurta bankų sąjunga, kurios tikslas – sukurti vieningą ir integruotą finansinę sistemą, skirtą veiksmingam pinigų politikos įgyvendinimui, užtikrinti tinkamą rizikos paskirstymą tarp valstybių narių ir atkurti pasitikėjimą euro zonos bankų sistema. Remiantis teigiamais Europos Centrinio Banko (ECB) pinigų politikos pokyčiais ir ES valstybių narių biudžetine politika buvo padaryta pažanga kuriant ekonominę ir pinigų sąjungą (EPS). Dabartinis iššūkis – **įvesti eurą visose 27 ES valstybėse narėse** ir užbaigti kurti bankų sąjungos **trečiąją ramstį**.

2.3. Kylant populistinėms grėsmėms ir didėjant rizikai, kad bus kryptama į nacionalizmą, o tai daugiausia vyksta dėl didėjančių skirtumų, kurių susidarė dėl asimetrinių sukrėtimų euro zonoje, politiniu mastu plačiai sutariama, kad būtina užbaigti kurti finansinę sąjungą (bankų ir kapitalo rinkų sąjungą), siekiant apsaugoti ES **finansinį stabilumą** ir **teritorinį vientisumą** nuo, kaip apibūdino Komisijos pirmininkas Jean-Claude Juncker, **nacionalizmo „nuodų“**.

2.4. Kitas naujas didelis iššūkis yra susijęs su **finansinių paslaugų technologijomis („FinTech“)** ir kitomis finansų infrastruktūros inovacijomis, kurioms iki šiol pavyko išvengti **finansinės priežiūros**. 2017 m. rugsėjo mėn. Komisijos komunikate „Priežiūros integracijos gilinimas siekiant kintančioje aplinkoje sustiprinti kapitalo rinkų sąjungą ir finansinę integraciją“ nurodyta, kad „[k]uriant finansinę sąjungą reikia ne tik išnaudoti visas finansinių inovacijų galimybes, bet ir valdyti naują riziką“. Paskelbta, kad veiksmų planas bus pateiktas 2018 m. pradžioje ⁽¹⁾.

2.5. Pažanga kuriant bankų sąjungą, kuri buvo pasiekta nustačius **bendro priežiūros mechanizmo (BPM) ⁽²⁾ reguliavimo, kontrolės ir sankcijų taikymo užduotis** ir įsteigus **bendrą pertvarkymo mechanizmą (BPM)** – o tai yra, kartu su **bendru taisyklių sąvadu**, išdėstytu *Bankų sąjungos kūrimo gairėse*, svarbiausi pasiekimai – prarado pagreitį per kelerius metus, kai atsirado ekonomikos atsigavimo požymių, nes euro zonos partneriai nusprendė veikiau atsisakyti finansinės integracijos sukuriamos sinergijos nei dalytis rizika.

2.6. Todėl paskelbta labai daug įvairių pareiškimų ir pasiūlymų, kurie paskatino pažangą, tačiau neužtikrino **rizikos mažinimo ir rizikos paskirstymo**. ES teisės aktų leidėjai dar nepateikė pakankamai konkrečių atsakymų, kaip užbaigti kurti ekonominę ir pinigų sąjungą, visų pirma dėl: 2014 m. direktyvos, kurią Taryba sustiprino 2017 m. ⁽³⁾, laikymosi, 2015 m. lapkričio mėn. pateikto pasiūlymo dėl reglamento, iš dalies ir toliau kuriamos kapitalo rinkų sąjungos, paskelbto „Vartotojams skirtų finansinių paslaugų veiksmų plano“ (2017 m.), naujų priemonių dėl neveikusių paskolų mažinimo ⁽⁴⁾ ir pan.

2.7. Pirmiau minėtame 2015 m. pasiūlyme dėl reglamento numatoma laipsniškai ir progresyviai kurti Europos indėlių garantijų sistemą (EIGS). Pirmajame etape būtų naudojama perdraudimo sistema, vėliau būtų pereinama prie laipsniškai didinamos bendros sistemos (bendras draudimas) ir galiausiai trečiajame etape būtų pasiekta, kad nuo 2024 m. visą riziką padengia EIGS. Kartu su šiuo projektu Komisija paskelbė keletą priemonių, skirtų rizikai bankų sąjungoje mažinti. Deja, derybos kol kas nebuvo sėkmingos.

2.8. Be to, vis dar reikia tęsti darbą dėl nacionalinių indėlių garantijų sistemų (IGS), kurios galėtų padėti žengti į priekį. Be kita ko, kyla problemų dėl vis dar išliekančių nemažų skirtumų valstybėms narėms įgyvendinant Indėlių garantijų sistemų direktyvos taisykles ir būtinybės gerinti informacijos mainus ir nacionalinių indėlių garantijų sistemų koordinavimą skatinančias priemones ⁽⁵⁾.

2.9. Siekiant išeiti iš aklavietės, kuri susidarė tarp teisėkūros institucijų, šiame komunikate sugriežtinamas **gelbėjimui privačiomis lėšomis** taikomas kriterijus ir siūloma, pirma, įvesti bendro pertvarkymo fondo finansinio stabilumo stiprinimo priemonę ir, antra, sukurti išsamesnį veiksmų planą dėl **Europos indėlių garantijų sistemos**, pradedant nuo **perdraudimo** (siūlant laipsnišką trūkstamo likvidumo padengimą, kai bendras fondas finansuojamas bankų įnašais),

⁽¹⁾ COM(2017) 542 *final* (4 skirsnis ir toliau, 11 psl.).

⁽²⁾ Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1024/2013 (OL L 287, 2013 10 29, p. 63).

⁽³⁾ 2017 m. birželio 16 d. Taryba pasiekė susitarimą dėl bankų kreditorių hierarchijos nemokumo bylose, priėmus direktyvą, kuria remdamasi valstybės narės gali nustatyti tiesioginę neužtikrintų indėlių subordinaciją, pagal kurią tokie indėliai būtų „gelbėjami“ bankų žlugimo atveju.

⁽⁴⁾ COM(2018) 37 *final*

⁽⁵⁾ Žr. komunikato 12 psl.

o po to, antrajame etape, pereinant prie **bendro draudimo**, dėl kurio gali būti keliami sąlyga, kad būtų pakankamai apribota su neveiksniomis paskolomis susijusi rizika⁽⁶⁾. Šiuo tikslu siūloma pirmoji papildoma priemonė, kuria siekiama sumažinti įmonių nemokumo tikimybę taikant restruktūrizavimo procedūras, o kartu taip pat stengiamasi kuo anksčiau pradėti taikyti nuostatas dėl neveiksnių paskolų persvarstant BPM reglamentą. 2017 m. viduryje paskelbtame Komisijos komunikate „Kapitalo rinkų sąjungos veiksmų plano laikotarpio vidurio peržiūra“ taip pat pranešama apie trumpalaikes priemones antrinei neveiksnių paskolų rinkai sukurti⁽⁷⁾. Tai galiausiai reiškia, kad turi būti padaryta pakankama pažanga mažinant riziką bankų sektoriuje.

2.10. Antroji papildoma priemonė yra susijusi su bankų turimų valstybės garantuotų skolų diversifikavimu. Šioje srityje gali būti naudingi **valstybės obligacijomis užtikrinti vertybiniai popieriai**, kurie kartu suteiktų papildomų garantijų. Atsižvelgdama į Europos sisteminės rizikos valdybos (ESRV) atliekamą darbą, Komisija 2018 m. pradžioje ketina paskelbti **pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto**.

2.11. Taigi visos rizikos pasidalijimo priemonės turi būti pradėtos taikyti iki 2019 m. pavasario, kad galėtų prasidėti **įgyvendinimo etapas**, pradedant teisėkūros institucijų susitarimu dėl 2016 m. lapkričio mėn. **bankų sektoriaus dokumentų rinkinio** pagrindinių elementų ir didele pažanga dėl likusios dalies, o vėliau paaiškinant esamas **kontrolės galias**, siekiant sumažinti su neveiksniomis paskolomis susijusią riziką, ir priimant pasiūlymą dėl **investicinių įmonių vertinimo**.

3. Bendrosios pastabos

3.1. Šiuo metu, kai euro zonos šalių ekonomika vėl auga ir taip pat didėja bankų finansavimas ekonomikai, laikas padidinti mūsų finansų sistemos atsparumą ir užtikrinti, kad galimos finansų krizės nesukeltų dar didesnio rinkos susiskaidymo⁽⁸⁾ ir netaptų dar vienu brangiai kainuojančiu euro ir visos Europos integracijos išbandymu.

3.2. Siekiant šio tikslo labai svarbu sukurti „**visą riziką padengiantį bendrą indėlių garantijų fondą**“, kad būtų galima užbaigti kurti Europos Sąjungos finansinę struktūrą ir pašalinti dabartinius neatitikimus tarp, pirma, bankų priežiūros ir pertvarkymo (kurie yra centralizuoti) ir, antra, nacionalinių indėlių garantijų sistemų (kurios nėra suderintos). Šiuo tikslu taip pat turi būti padaryta pakankama pažanga mažinant riziką bankų sektoriuje.

3.3. Pažanga rizikos mažinimo srityje yra neatsiejama nuo pažangos indėlių apsaugos srityje, todėl Komitetas dar kartą patvirtina principus, kuriuos jis jau yra išdėstęs dėl pradinių pasiūlymų dėl EIGS⁽⁹⁾. Konkrečiai kalbant, buvo nurodyta, kad abi priemonės reikės **įgyvendinti vienodai, taikant iš tikrųjų tokius pat įrankius ir metodus**, nes tam tikri esminiai ir svarbūs šių priemonių tikslai, susiję su bankų sąjungos stiprinimu ir sukūrimu, yra bendri. Todėl siekiant realios pažangos, Komiteto nuomone, **būtina** užtikrinti, kad EIGS ir atitinkamos rizikos mažinimo priemonės būtų **svarstomos ir įgyvendinamos nedelsiant, tuo pat metu ir veiksmingai** pagal aiškų ir praktišką tvarkaraštį. Taip pat labai svarbu sudaryti tinkamas sąlygas siekti pažangos, kad **toliau būtų kuriama ekonominė ir pinigų sąjunga (EPS)**, kurios pagrindinė dalis yra **bankų sąjunga**.

3.4. Kartu su kitomis iniciatyvomis, susijusiomis su rizikos mažinimu, svarbiu darbotvarkės punktu, be abejonės, privalo išlikti neveiksnių paskolų klausimas⁽¹⁰⁾ ir ypač nevienodas jų pasiskirstymas šalyse. Kaip neseniai buvo pareikšta, apskritai padaryta pažanga, tačiau vidurkiai – dar ne viskas⁽¹¹⁾. Greta bankų, kurie ryžtingai sprendžia šį klausimą ar bent jau juda teisinga kryptimi, vis dar yra ir tokių, kurie neigia šią problemą arba jos nešalina pakankamai atkakliai. Dabar, kai

⁽⁶⁾ Nepaisant teigiamų pokyčių, 2016 m. pabaigoje Europos bankai savo balansuose turėjo dvigubai daugiau pagal riziką įvertinto turto (vidutiniškai 19,1 proc. visoje ES, 18,8 proc. – euro zonoje) nei Jungtinių Amerikos Valstijų bankai (Japonijos bankų rodiklis yra maždaug viduryje tarp šių dviejų grupių), nors krizės pradžioje 2008 m. šie Europos rodikliai buvo geresni nei šių kitų dviejų galingų veikėjų. Be to, neveiksnių paskolų procentinė dalis tebėra tris kartus didesnė nei JAV ir Japonijoje.

⁽⁷⁾ Žr. COM(2017) 292 final, visų pirma 5 prioritetinį veiksma.

⁽⁸⁾ Bankai sumažino savo riziką, kylančią dėl kitų valstybių narių, o tarpvalstybiniai mokėjimai vis dar sudaro tik 7 proc.

⁽⁹⁾ OL C 177, 2016 5 18, p. 21.

⁽¹⁰⁾ „Neveiksnių paskolos“.

⁽¹¹⁾ Interviu su Europos Centrinio Banko priežiūros valdybos pirmininke Danièle Nouy leidinyje *Público*, 2017 m. gruodžio 11 d. Žr. <https://www.bankingsupervision.europa.eu/press/interviews/date/2017/html/ssm.in171211.en.html>

ekonomika vėl auga, būtina ši klausimą nagrinėti prioritetine tvarka, siekiant spręsti ir paveldo, ir ateities klausimus. Būtina pasiekti realių rezultatų vietoje. Tai gyvybiškai svarbu, kad būtų daroma pažanga įgyvendinant bankų sąjungos trečiąjį ramstį.

3.5. Palyginti su 2015 m. pateiktais pasiūlymais dėl EIGS, šis komunikatas suteikia galimybę surengti platesnio masto diskusijas dėl Europos indėlių garantijų sistemos ir laipsniškesnio jos įgyvendinimo metodo. Šiuo metu, kai svarbu neprarasti pagreičio įgyvendinant bankų sąjungą ir atsivėlgti į per derybas padarytas išvadas, naujas Komisijos požiūris yra realistiškas ir Komitetas gali jam pritarti.

3.6. Komitetas pritaria sprendimui pirmajame etape tikrai užtikrinti likvidumą, o tai reiškia, kad šiuo etapu nuostolius dengs nacionalinės indėlių garantijų sistemos. Kad tolesnis perėjimas į kitą etapą be reikalo netaptų sudėtingas, taip pat siekiant abipusio pasitikėjimo, Komiteto nuomone, svarbu nuo pat pradžių aiškiai nurodyti, kad privaloma imtis tolesnių veiksmų siekiant kiek įmanoma suderinti nacionalines sistemas, kad būtų pašalinti dideli neatitikimai tarp valstybių narių. Taip pat svarbu spręsti paveldėtas problemas ir neatsakingo elgesio rizikos klausimus.

3.7. Kalbant apie perėjimą nuo perdraudimo etapo (žr. pirmiau) prie bendro draudimo etapo, kuris priklauso nuo tam tikrų sąlygų, Komiteto nuomone, sprendimo dėl perėjimo pagrindimas turėtų būti kiek įmanoma platesnio masto, todėl atrodo tikslinga, kad ši sprendimą turėtų priimti ne tik Komisija, bet kartu ir Taryba bei Parlamentas⁽¹²⁾.

3.8. Be to, būtina kiek įmanoma aiškiau išdėstyti sąlygas, kurios bus taikomos ir perėjimo prie bendro draudimo etapo metu, ir po jo⁽¹³⁾, kai bus padengiamas tiek likvidumo trūkumas, tiek ir nuostoliai. Pasiūlymas tai didinti laipsniškai⁽¹⁴⁾ yra geras, tačiau kartu kelia susirūpinimą, kad dabartinis tekstas vis dar yra per daug bendro pobūdžio ir pernelyg neaiškus, todėl lieka per daug galimybių skirtingam aiškinimui ir diskusijoms. Šiuo klausimu nuo pat pradžių reikia suteikti daugiau gairių ir tikrumo.

3.9. Apskritai verta pažymėti, kad plėtojant šią plačią koncepciją komunikatas kai kuriais klausimais yra suformuluotas labai abstrakčiai ir pasiūlymai pateikiami sąlygiškai. Viena vertus, tai suteikia veiksmų laisvę, kuri galėtų būti naudinga būsimose derybose su valstybėmis narėmis, taip pat jų tarpusavio derybose, kita vertus, tai reiškia, kad tekstas atrodo gana neapibrėžtas⁽¹⁵⁾ ir ne visada yra toks aiškus, kaip tikėtasi. Keletas svarbių aspektų yra praleisti arba nutylimi, įskaitant institucinių apsaugos sistemų vaidmens pripažinimą, į kurį Komitetas jau anksčiau yra atkreipęs dėmesį⁽¹⁶⁾. Siekiant išspręsti šiuos klausimus, dabar svarbu bendradarbiauti su visais kitais suinteresuotaisiais subjektais (įskaitant Tarybą, Parlamentą, valstybes nares, Komisiją ir pan.), kad būtų sparčiai daroma pažanga ir pateikta konkretnių pasiūlymų.

3.10. EESRK primygtinai ragina teisės aktų leidėjus pasinaudoti 2017 m. gruodžio 6 d. paskelbtu išsamiu priemonių rinkiniu, kuriuo siekiama sustiprinti ekonominę ir pinigų sąjungą⁽¹⁷⁾, kad būtų **sparčiau pasiektas bendras sutarimas**.

3.11. EESRK pritaria ECB ketinimui užtikrinti, kad bankai siūlytų suderintas paslaugas visose ES valstybėse narėse⁽¹⁸⁾ ir taip galėtų pasinaudoti didesnės rinkos privalumais. Jis ragina tas valstybes nares, kurios dar nėra įšvedusios bendros valiutos, prisijungti prie bendro priežiūros mechanizmo (BPM) – tai būtų pirmas žingsnis visiško jų integravimosi į euro zoną link.

⁽¹²⁾ Nesumažinant svarbaus vaidmens, kurį šioje srityje atlieka priežiūros institucijos.

⁽¹³⁾ Žr. komunikato 3 punktą.

⁽¹⁴⁾ Apskritai šiuo metu siūloma, kad nuostolius padengtų nacionalinės indėlių garantijų sistemos ir Europos indėlių garantijų sistema pagal laipsniškai didėjantį apskaičiavimo metodą, pradėdant 30 proc. EIGS įnašu pirmaisiais bendro draudimo etapo metais.

⁽¹⁵⁾ Dauguma aspektų yra aprašyti tariamąja nuosaka: žr. dviejų etapų Europos indėlių garantijų sistemos įgyvendinimo aprašyme nuolat vartojamus žodžius „būtų“ ir „galėtų“ (10 ir paskesni punktai).

⁽¹⁶⁾ OL C 177, 2016 5 18, p. 21.

⁽¹⁷⁾ COM (2017) 821 final.

⁽¹⁸⁾ OL C 434, 2017 12 15, p. 51.

3.12. ES finansinės struktūros sukūrimas turi būti neatsiejamas nuo skaitmeninės ir finansinės įtraukties, laikantis **2030 m. Jungtinių Tautų darnaus vystymosi tikslų**. EESRK pabrėžia potencialų bankų vaidmenį, kurį jie, būdami tarpininkais tarp sąmoningų santaupų ir socialiai atsakingų investicijų, gali atlikti kovojant su klimato kaita ir įgyvendinant trylika iš septyniolikos DVT. Atsižvelgiant į tai, reikėtų atidžiai peržiūrėti 2017 m. gruodžio 7 d. finalizuotas reformas pagal susitarimą „Bazelis III“, siekiant užtikrinti, kad nebūtų sumažintas Europos bankų skolinimas tose srityse, kurios yra itin svarbios tvaraus finansavimo požiūriu.

4. Konkrečios pastabos

4.1. EESRK pritaria Komisijos siūlomoms priemonėms, kuriomis siekiama apriboti riziką priežiūros, pertvarkymo ir indėlių garantijų srityse (galimai pereinant nuo perdraudimo prie bendro draudimo).

4.2. EESRK pabrėžia, kad lygiagrečiai su EIGS kūrimo procesu turėtų būti vykdomas nacionalinių indėlių garantijų sistemų suderinimas. EESRK primygtinai ragina Komisiją parengti iniciatyvą, kuri sudarytų sąlygas **nacionaliniams indėlių fondams** prisidėti prie Europos sistemos struktūros užbaigimo, užtikrinant vienodas sąlygas nesisteminės svarbos subjektams⁽¹⁹⁾. EESRK remia nacionalinės IGS teisę taikyti alternatyvias priemones nepažeidžiant konkurencijos taisyklių, kaip buvo nurodyta Direktyvos dėl indėlių garantijų sistemų 2014/49/ES 11 straipsnyje.

4.3. EESRK tvirtai pritaria, kad reikia kuo skubiau įvesti bendro pertvarkymo mechanizmo fiskalinio stabilumo priemonę, pasinaudojant kredito linija pagal Europos stabilumo mechanizmą, kaip siūlo, pavyzdžiui, Koordinuotų veiksmų darbo grupė.

4.4. EESRK pritaria tam, kad būtų stiprinami priežiūros įgaliojimai pagal bendrą priežiūros mechanizmą, taip pat pagal teisės aktais nustatytas (I ramsčio) prudencines fiskalinio stabilumo priemones, siekiant suderintai spręsti neveiksnių paskolų klausimą. Šiuo požiūriu Komisija turėtų įrodyti, kad, turėdamos naujus priežiūros įgaliojimus, kompetentingos institucijos gali daryti įtaką bankų atidėjinių politikai, taikomai neveiksnių paskolų atžvilgiu.

4.5. Pirmiau minėti prudenciniai reguliavimo apsaugos mechanizmai turėtų būti taikomi kiekviename banke proporcingai jo sisteminės rizikos profiliui, dažnai susietam su jo verslo modeliu. Tai reikštų, kad mažiems ir vidutinio dydžio bankams, kuriuose nesusidaro pernelyg didelė rizika, būtų taikomi adekvatūs reikalavimai ir jie nebūtų „pernelyg griežtai reguliuojami“.

4.6. Be to, EESRK rekomenduoja, kad bankams keliamiems kapitalo reikalavimams būtų sudarytos palankesnės sąlygos investicijoms į žaliąją ekonomiką⁽²⁰⁾ ir būtų apsvarstytas papildomas kapitalo apmokestinimas, kai investuojama į „rudąją“ ekonomiką. BPM šioje srityje turėtų vykdyti specialią priežiūrą.

4.7. Taip pat reikėtų apsvarstyti galimybę numatyti daugiau novatoriškų elementų teisės aktuose dėl neveiksnių paskolų, išnagrinėjant, ar didesnis vaidmuo galėtų tekti **privataus kredito draudimo paslaugoms**, kurios atlieka trejopą funkciją – prevencijos, kompensavimo ir išieškojimo, ir kurios diegiant finansines inovacijas yra vis labiau susijusios su bankais. Savo ataskaitose ECB prieina prie išvados, kad tam tikrų rūšių riziką, pavyzdžiui, palūkanų normos riziką, tinkamai valdo dauguma Europos kredito įstaigų. Be to, reikėtų pažymėti, kad JAV **rizikingų hipotekos paskolų krizę** įveikė tada, kai Federalinis rezervas perdraudikams taip pat užtikrino likvidumą.

⁽¹⁹⁾ Pagal Reglamentą (ES) Nr. 1024/2013 bendras priežiūros mechanizmas taikomas tik sisteminės svarbos kredito įstaigoms.

⁽²⁰⁾ Argumentai už „žaliojo rėmimo koeficientą“ – teigiama sisteminė žaliosios veiklos vertė, mažinanti ilgalaikę riziką aplinkai, ir būtinybė integruoti teigiamą išorinį poveikį. Žr. <http://www.finance-watch.org/our-work/publications/1445> ir https://ec.europa.eu/info/publications/180131-sustainable-finance-report_en.

4.8. Galiausiai EESRK, kaip ir įvairiose ankstesnėse nuomonėse, ragina užtikrinti tokias konkurencijos sąlygas, kurios būtų sąžiningos ir neutralios **technologijų ir verslo modelių požiūriu**. Šioje nuomonėje jis dar kartą ragina sudaryti **vienodas veiklos sąlygas** vykdant priežiūros užduotis. Tai reiškia, kad reikia atlikti daugiau patikrų dėl šešėlinės bankininkystės, investicinių įmonių ir „FinTech“ bendrovių, remiantis pagrindiniu principu „vienoda rizika, vienodos taisyklės, vienoda priežiūra“. Priėmus taisykles dėl šių naujų veiklų, dėl kurių dažnai iškeliama teismo bylos, bus padidintos finansinės įtraukties galimybės, nedarant neigiamo poveikio vartotojų apsaugai.

2018 m. kovo 14 d., Briuselis

*Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto
pirmininkas
Georges DASSIS*
